

Κείμενα Οικονομικής & Διεθνοπολιτικής Ανάλυσης
κ-ΟιΔΑ

2018-6

**El Petro Venezolano vive! Μπορεί το πρώτο εθνικό
κρυπτονόμισμα παγκοσμίως να φέρει επανάσταση
στις αγορές;**

Νικόλαος Αθ. Κυριαζής
Υποψήφιος Διδάκτωρ στην Τραπεζική και Χρηματοοικονομική
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

El Petro Venezolano vive! Μπορεί το πρώτο εθνικό κρυπτονόμισμα παγκοσμίως να φέρει επανάσταση στις αγορές;

Νικόλαος Αθ. Κυριαζής

**Υποψήφιος Διδάκτωρ στην Τραπεζική και Χρηματοοικονομική
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**

1. Κίνητρα δημιουργίας του Petro

Στις 3 Δεκεμβρίου 2017, ο πρόεδρος της Βενεζουέλας Maduro ανακοίνωσε τη δημιουργία του πρώτου εθνικού κρυπτονομίσματος στην ιστορία της ανθρωπότητας! Τούτο, όπως και καθετί που είναι ριζοσπαστικό, προκάλεσε ένα μείγμα ειρωνικής αντιμετώπισης αλλά και αισιοδοξίας στην παγκόσμια κοινή γνώμη. Εμπνευσμένος από το σχεδιασμό του προκατόχου του, Chavez, ίδρυσε το Petro που φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα ισχυρό κρυπτονόμισμα, του οποίου η αξία θα βασίζεται σε πρώτες ύλες σε αφθονία στη χώρα όπως το πετρέλαιο.

Βασικό κίνητρο για τη δημιουργία του πρώτου εθνικού κρυπτονομίσματος είναι η εισροή χρημάτων στα εθνικά ταμεία, ανακουφίζοντας από τα τεράστια εθνικά ελλείμματα, και με σκοπό να γίνει ελαφρύτερο το δυσβάσταχτο κρατικό χρέος που φθάνει σε δυσθεώρητα επίπεδα. Επιπρόσθετος “πονοκέφαλος” για την κυβέρνηση της Βενεζουέλας είναι ο διχασμός των πολιτών που έχει φέρει τη χώρα ουκ ολίγες φορές στα πρόθυρα εμφύλιου πολέμου. Το κλίμα αυτό τροφοδοτείται σε μεγάλο βαθμό από τη συνεχιζόμενη ελεύθερη πτώση της αγοραστικής αξίας του χρήματος στη Βενεζουέλα λόγω του εξωφρενικά υψηλού πληθωρισμού. Οι οικονομικά δρώντες έστησαν εμπόδια το 2017 απέναντι στην απειλή από την ξέφρενη άνοδο των τιμών, “στοιβάζοντας φορτία” από bitcoin μπροστά από τους “κουμπάρδες” στα νοικοκυριά τους. Αυτό είχε ως στόχο η αποσάθρωση του επίσημου νομίσματος στη χώρα να μην καταστρέψει και τις ρίζες της δικής τους ευημερίας. Γενικότερα, η έλευση του bitcoin ως διαθέσιμο κρυπτονόμισμα για τους κατοίκους της Βενεζουέλας προσέφερε μια “ανάσα” ρευστότητας και πρόσβασης σε βασικά αγαθά, όμως ο ισχυρά μεταβλητός χαρακτήρας του και η λειτουργία του σε αγορές ευάλωτες σε παράνομες δραστηριότητες, δεν του επέτρεψε να χαρακτηριστεί από την απαιτούμενη φερεγγυότητα και σταθερότητα. Και μολονότι πολλοί λάτρεις του bitcoin ήδη μιλούν σε βάθος χρόνου για μια νέα εποχή “gold standard”, όπου όμως τη θέση του χρυσού θα καταλαμβάνει πλέον το bitcoin με όλες τις αξίες να εκφράζονται σε αυτό, η Βενεζουέλα δεν έχει την πολυτέλεια να περιμένει τόσο πολύ.

2. Χαρακτήρας και στόχοι του Petro.

Η διαφυγή από την πολύ δύσκολη υπάρχουσα κατάσταση επιχειρείται στη Βενεζουέλα με την υιοθέτηση μιας “επαναστατικής” εφεύρεσης που έχει ως βάση τις πιο πλουτοπαραγωγικές πηγές της χώρας. Το εθνικό κρυπτονόμισμα Petro βασίζεται ως προς την αξία του στο πετρέλαιο, το φυσικό αέριο, τον χρυσό και τα διαμάντια, προκειμένου να είναι πολύ δύσκολο κάποιος να αμφισβητήσει την εσωτερική αξία του. Πρέπει να σημειωθεί όμως ότι η επιτυχία ή μη του εθνικού κρυπτονομίσματος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό κι από την προθυμία των ίδιων των κατοίκων της Βενεζουέλας να το υιοθετήσουν, η οποία αν είναι υψηλή θα προσδώσει αξιοπιστία σε αυτό. Εκτιμάται πως αν το Petro σημειώσει επιτυχία, ακόμη και στην (πολύ πιθανή) περίπτωση που δε δώσει μόνιμη λύση στο πρόβλημα χρέους και συναλλαγών στη Βενεζουέλα, με βεβαιότητα θα της προσφέρει μεγάλα περιθώρια ευελιξίας. Η επέκταση της πίστης στη Βενεζουέλα με αυτό τον καινοτόμο τρόπο θα μπορούσε να αντιμετωπίσει σε κάποιο βαθμό το υπάρχον αρνητικό για τη χώρα επενδυτικό status quo απομονωτικού χαρακτήρα που της έχουν επιβάλλει οι ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, οι εμπνευστές του Petro ευελπιστούν για την προσέλκυση επενδυτών από την Τουρκία, το Κατάρ, τις ΗΠΑ, τη Ρωσία και την Ευρώπη. Η απάντηση των αμερικανικών αρχών στη δημιουργία του νομίσματος και την απέλπιδα προσπάθεια της Βενεζουέλας να ξεφύγει από τις αμερικανικές κυρώσεις ήταν άμεση και εχθρική. Απαγόρευσαν στις αμερικανικές τράπεζες να υιοθετήσουν το Petro στις συναλλαγές τους, με τη δικαιολογία του αυξημένου νομικού κινδύνου που αυτό θα συνεπαγόταν. Τούτο αποτελεί τροχοπέδη στην εξάπλωση της έννοιας του εθνικού κρυπτονομίσματος και σε άλλες χώρες, όπως στη Ρωσία, όπου ήδη γίνεται λόγος για τα πιθανά οφέλη που θα είχε ένα αντίστοιχο εθνικό κρυπτονόμισμα, το λεγόμενο “κρυπτορούβλι”.

3. Πρώτες ενδείξεις και προοπτικές

Προκειμένου το καινοτόμο εθνικό κρυπτονόμισμα να είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικό, η εξόρυξη των μονάδων Petro θα πραγματοποιηθεί εκ των προτέρων, δηλαδή δε θα υπάρχει δυνατότητα να δημιουργηθούν νέες μονάδες (tokens) από αυτό μετά την έκδοση του. Σκοπός της δημιουργίας του είναι η πρόσβαση της κυβέρνησης της Βενεζουέλας στις διεθνείς αγορές την οποία έχει πολύ μεγάλη ανάγκη. Οι εμπνευστές του Petro ευελπιστούν ότι θα καταφέρει να υπάρχει διαπραγματεύση αυτού μέσα από το δίκτυο κυκλοφορίας του Ethereum, αν και μόνο κάτω από κάποιες προϋποθέσεις επιτυχίας αυτό μπορεί να καταστεί εφικτό. Το συμβουλευτικό σώμα που έχει δημιουργήσει η κυβέρνηση για θέματα πάνω στο Petro έχει ως επικεφαλής τον Carlos Vargas και είναι ευρύτερα γνωστό με την ονομασία VIBE. Σύμφωνα με απόφαση αυτού, κάθε token πάνω σε Petro θα έχει αξία ίση με 60 δολάρια, η οποία θα αντιστοιχεί σε ένα βαρέλι με πετρέλαιο στη Βενεζουέλα. Έχει αποφασιστεί κατά την αρχική πώληση αυτών (Initial Coin Offering, ICO) που θα πραγματοποιηθεί τον Μάρτιο του 2018, συνολικά tokens αξίας 38,4 εκατομμυρίων δολαρίων να διατεθούν σε ιδιώτες σε τιμή σημαντικά χαμηλότερη από το κανονικό (discount). Αυτό γίνεται προκειμένου το νέο κρυπτονόμισμα να καταστεί εξ’ αρχής ελκυστικό και να προσελκύσει το παγκόσμιο επενδυτικό ενδιαφέρον. Σε όρους μεγαλύτερης σαφήνειας, η κυβέρνηση της Βενεζουέλας δήλωσε ότι την 20η Φεβρουαρίου 2018, κατά την οποία έλαβε χώρα η προ-πώληση (pre-sale) των tokens καταβλήθηκαν 735 εκατομμύρια δολάρια σε αξία για Petro, ενώ αρκετοί

αμφισβητούν την ακρίβεια αυτών των δηλώσεων. Το συνολικό ύψος της έκδοσης θα ξεπεράσει τα 100 εκατομμύρια tokens του Petro, τα οποία αντιστοιχούν σε πάνω από 6 δις δολάρια σε αξία.

Από την άλλη πλευρά, εκφράζεται προβληματισμός για τις μεσο-μακροχρόνιες συνέπειες αν τελικά το εθνικό κρυπτονόμισμα καταφέρει να συγκεντρώσει μεγάλα κεφάλαια με την έκδοση του και συνεπαγόμενα εξαπλωθεί η χρήση του στις διεθνείς αγορές. Σε αυτή την περίπτωση, ο αποκεντρωτικός χαρακτήρας του νομίσματος θα ενισχυθεί και θα καταφέρει να έχει μεγαλύτερη απήχηση στο παγκόσμιο κοινό. Τούτο παρά τα βραχυπρόθεσμα οφέλη σε όρους ρευστότητας και βιωσιμότητας του εθνικού χρέους, δύναται να οδηγήσει σε αφύπνιση των ρυθμιστικών αρχών περί νομισματικών ζητημάτων και αυξημένη επίβλεψη από μέρους τους. Η πιο περιορισμένη επιτρεπτή δράση που τυχόν θα προκύψει από μια τέτοια εξέλιξη θα αυξήσει τον κίνδυνο τα κρυπτονομίσματα να καταστούν παράνομα, ή έστω να παραχωρήσουν κάποιες από τις “ελευθερίες” τους που ως τώρα τα καθιστούν ελκυστικά για τους επενδυτές. Επομένως, νέες και εξελιγμένες μορφές κρυπτονομισμάτων θα μπορούσαν να αποβούν μοιραίες για τη βιωσιμότητα αυτών των νομισμάτων εν γένει αν σηματοδοτούσαν στενότερη επίβλεψη αυτών. Η λογική αυτού έγκειται στο φαινόμενο (που δεν απέχει πολύ από το να καταστεί κανόνας) ότι οι επενδυτές έχουν απέχθεια σε οτιδήποτε θεωρείται επικίνδυνο όπως τυχόν θα φανέρωνε το καθεστώς επιτήρησης, αλλά και ταυτόχρονα είναι περιορισμένο σε απόδοση όπως τυχόν θα επέβαλε το αυστηρότερο ρυθμιστικό πλαίσιο.

4. Συμπεράσματα

Στα χνάρια του bitcoin που αποτέλεσε μια παγκόσμια νομισματική καινοτομία, μια νέα και ρηξικέλευθη μορφή κρυπτονομίσματος, το Petro, έρχεται να προσφέρει λύση στο πρόβλημα χρέους και ρευστότητας που ταλανίζει τις αναπτυσσόμενες χώρες. Αν το bitcoin μπορούσε να χαρακτηριστεί ωςάν την “ασπιρίνη” για ανακούφιση στα προβλήματα συναλλαγών, το Petro μπορεί να αποτελέσει μια ισχυρή αντιβίωση που σε υπερδοσολογία δύναται να οδηγήσει σε μόνιμη βλάβη. Η σύνδεση ενός πληθωριστικού νομίσματος με μια εθνική οικονομία δε θα μπορούσε παρά να αποτελεί λύση απελπισίας από έναν οικονομικό φορέα που δε φοβάται πλέον να “αρρωστήσει”. Το εθνικό κρυπτονόμισμα της Βενεζουέλας επιχειρεί να εισέλθει στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές όχι προσπερνώντας, αλλά αψηφώντας τους κανόνες περί ανεξαρτησίας μεταξύ δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, όπως άλλωστε συνηθίζεται σε καταστάσεις κρίσεων. Παρόλο που η εξάρτηση του από υπαρκτές αξίες (πχ. πετρέλαιο) τις οποίες έχει σε μεγάλες ποσότητες η χώρα προσφέρουν υπόβαθρο για επιτυχία, η πολιτική και οικονομική αστάθεια της Βενεζουέλας αποθαρρύνει πολλούς επενδυτές από το να αγοράσουν Petro.

Καθότι είναι υπερβολικά νωρίς για συμπεράσματα, μόνο ένα μοιάζει βέβαιο! Πρωτοβουλίες σαν την έκδοση εθνικού κρυπτονομίσματος δρουν ως καύσιμο στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική μηχανή. Τυχόν εξάπλωση τέτοιων νομισμάτων στις παγκόσμιες αγορές πιθανόν θα μεγεθύνει το παγκόσμιο χρέος, μειώνοντας ταυτόχρονα τις ανισότητες ως προς το βιοτικό επίπεδο ανά τον κόσμο. Για πόσο άραγε μπορεί να διαρκέσει η υπερδιόγκωση της πίστης που προωθούν κρυπτονομίσματα σαν το Petro πριν επέλθει η καταστροφική συστολή; Και τι δε θα έδινε κάθε οικονομολόγος για να καταφέρει να δώσει απάντηση σε αυτό το ερώτημα...